

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznani se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

Štv. 44.

V Mariboru 3. novembra 1870.

Tečaj IV.

Z bojišča.

Pretekli teden se je podala trdnjava Schlettstadt. Če ravno je trdnjava srednje vrste, je vendar zelo važna za Pruse zato, ker mimo nje drži železnica, ki veže Besancon in Belfort, Lion s Strasburgom, od nje drži tudi železnica čez Vo-geze v Luneville in Nanci.

27. oktobra se je moral Nemcem podati Metz, ena naj-veksih trdnjav v Francoski in dozda še devica med fran-coskimi trdnjavami „Glad“, naj strahovitejši general, ki premaga vse naj močnejše trdnjave, ki so drugače mogoče odbiti vse naj hujše napade sovražnika, je tudi prisilil to trdnjavo, da se je morala sovražniku podati. Trdnjava Metz je imela preveč vojakov, in to je bila njena poguba, ker kakor se je še le zdaj zvedelo, je Bazaine še imel 175000 vojakov. Med temi vojaki je 30.000 ranjenih in bolnih. Metz bi lahko branilo 10.000 vojakov, in ti bi jo lahko dr-žali še zastran živeža morebiti više pol leta, če ne dalje, ker Metz je tako močna in tako dobro postavljena trdnjava, da kakih 20.000 mož lahko odbija naj vekšo sovražnikovo ar-mado. Nemci zato tudi te trdnjave niso napadli, temuč so okolo nje samo postavili 250.000 vojakov, ki so jo tako popolnoma obdaval, da ni bilo mogoče živeža v njo spravi-ti. Nemci so dobro znali, da se tako velika množina ljudi v trdnjavi dolgo držati ne bode mogla, in da mora priti stra-hoviti general „glad“, ki bode gotovo trdnjavo prisilil, se podati. Rajtinga je bila dobra, in Metz je pal. Če vendar premislimo, da je Bazaine še imel 143.000 močnih in zdravih vojakov, ki so bili z vsem potrebnim dobro oboroženi, da je Bazaine lahko prerajati mogel, da se tako velika mno-žina v Metzu dolgo držati ne bode mogla, ker ji živež v kratkem zmanjkati mora, da je tudi gotovo znal, da mu od nobene strani pomoč priti ne more, se nam nehoté vriva vprašanje, kaj je Bazaine skorej cela dva meseca mirno sedel v Metzu in pričakoval ta nečastni pad, kakega še v zgodovini dozda najti ni. Nobenkrat mu ni prišlo na misel, s svojo veliko armado iz trdnjave prodreti in oditi v Vo-geze, kjer bi se združil z drugo francosko armado, in od ondot napadel sovražnika. Z malimi trumami je sicer večkrat sov-ražnika napadel in tudi pobil, ali samo toliko, da mu je vzel nekoliko živeža, ki za njegovo veliko armado vendar ni zadostoval, potem pa se je spet v trdnjavo pomeknol.

Če vse to prav natanko premislimo, in če dalje pre-mislimo, na kakov način so dobili Prusi Weissenburg, kako sramotno se je podala sovražnikom trdnjava Sedan itd., se nam nehoté vriva misel v Francoski je pri sedajnem boju vladala grdobna izdaja!

Če dalje premislimo, kako strašno neskrbno se je ob-našal Mak-Mahon pri Weisenburgu, kako drugi generali pri Sedan, kako lahko so Prusi dobili Sedan in vlovili Napo-leona, kako mirno je pričakoval Bazaine v Metzu s svojo veliko armado sramotni trenotek, ko se je moral podati so-vražniku; se nam spet usilja druga misel, da je izdaja fran-coskega naroda šla od najviših poveljnikov francoske armade. Kaj bi bil Bazaine pred dvema mesecema lahko storil, ko je še njegova armada bila močna in navdušena, če bi bil hotel? — Ubogi francoski narod! — Če dalje premislimo, da se je Napoleon tako rekoč pruskemu kralju navlašče po-dal, da je med Napoleonom in Wilhelmom od onega časa neko posebno prijateljstvo, da mu je Wilhelm zaukazal kot

ujetniku najlepši kraj za prebivališče, da zdaj zmirom pis-meno občujeta, da grejo posebno zadnji čas noč in dan ku-riri med Wilhelmshöhe in Versaillom, da vsi nemški časniki izrekajo, da se bode Napoleon prej ko ne spet na francoski prestol spravil, da Prusi samo z njim hočejo mir delati; če vse to natanko premislimo, bi skorej bili prisiljeni misliti, da je Napoleon največji izdajec Francoske.

Francosko ljudstvo mu je že delalo preveč over pri njegovem despotičnem vladanju, mislil ga je zato popolnoma pobiti in ubogo bode mirnejše in se bode dalo lože despo-tično vladati. Ali pa se stari grešni politikar v tem ni ne-koliko zmotil? — Mislimo, da bode francosko ljudstvo izdajstvo, o katerem je že zdaj popolnoma prepričano, mašče-valo in izdajce vredno kaznovalo! Bodi si lisjak še tako zvit in star, enkrat se vendar vlovi in potem joj njemu! —

Metz je pal, kaj pa bo zdaj, ali se bodo še Francozi dalje bojevali? Kakor francoske vlade proklamacija kaže, še Francozi zato ne obupajo in se zato hočejo še dalje bo-jevati. Celi svet vendar, ki sedanje razmere v Francoski dobro pozna, pravi, da je vse zastoj, in da bi najbolje bilo, če bi Francozi ko naj hitrej mir napravili, ker zdaj se bode 250.000 nemških vojakov, ki so dozda morali opazovati Metz, podalo proti Parizu ali proti trdnjavam Thion-ville, Montmedy, Mezieres, Rocroy, Verdun itd., mnogi se bodo tudi združili z armado generala Werder-ja in bodo na-padli generala Cambriel-a in Garibaldi-ja v Vogezi in za-čela se bode splošna vojska v severni in južni Francoski. — Tako veliki in redni armadi kakor jo imajo zdaj Nemci v Francoski, pa se Francozi nikakor ne bodo mogli soperstav-ljati in le čudež bi bil, če bi se Francoska po vojski rešila.

V Metzu so Prusi ujeli 173.000 mož, in tedaj imajo zdaj više 300.000 ujetih Francozov v Nemčiji — tega še v zgodovini ni dozda zapisanega — med ujetimi so tudi mar-šali Lebeuf, Bazaine, Canrobert, generali Frossard, Boyer, Coffinieres in še drugih 30 in čez 6000 oficirjev. Dalje so Prusi dobili, kolikor je dozda znano, 4000 velikih kanonov, mnogo manjih, mitrelez in više 100.000 novih pušk. Zadnje dni so bile tudi male bitve pri Montereau-u in Rangisu, pri kterih so spet Francozi tepeni bili.

25. oktobra so Prusi napadli kraj Lonchamps, Francozi so jih vendar pobili in nazaj vrgli.

Iz Reimsa se poroča v Monakovo, da so Francozi na-padli pri Somerance in Fleville stoječe nemške vojne, in da so jih mnogo pokončali. Nekteri pruski konjiki so vendar srečno odšli in so privedli pomoč, in konečno so se Francozi pomeknoli v gozde.

Pretekli ponedlek je bila pri Parizu velika služba božja, da bi se srečno vzel — ali razrušil — Pariz, v kterega se je začelo streljati 1. t. m.

Pravi se, da bodo šli vsi nemški knezi v slovesnem sprevodu v Pariz, ko bode vzet. — Šli bodo tedaj gledat razvaline najlepšega mesta, ktero je razrušil nemški vanda-lizem! —

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela meseca novembra.

V hiši in dvoru. Zelje se mora zrezati in za kvasenje dobro stlačiti. Predivo se mora omikati, konoplje